

[RELACJA + ZDJĘCIA] Świat bez złudzeń. Premiera książki Vittorio Possentiego

Z jakimi problemami współczesnej filozofii konfrontuje nas Vittorio Possenti? Na czym polega nowatorstwo proponowanych przez niego rozwiązań? Czy filozofia i teologia są w stanie kontynuować dziś swój wielowiekowy dialog? Czy teologii i filozofii grozi nihilizm? To tylko niektóre z pytań, zadanych podczas spotkania w redakcji Teologii Politycznej.

W środę, 22 kwietnia w redakcji Teologii Politycznej odbyło się spotkanie premierowe książki Vittorio Possentiego „Nowy początek. Teologia polityczna i filozofia historii”. W dyskusji wzięli udział dr **Magdalena Gawin**, ks. prof. **Andrzej Kobyliński** i ks. prof. **Robert Woźniak**. Rozmowę moderował **Maciej Nowak** z redakcji Teologii Politycznej.

Z jakimi problemami zмага się według Vittorio Possentiego współczesna filozofia? Ks. Kobyliński zaczął od obserwacji, że aktualność zagadnień, poruszanych w książce, dostrzegalna jest nawet na poziomie bieżących wydarzeń politycznych, takich jak wojna ukraińsko-rosyjska czy irańsko-amerykańska. Refleksja teologiczno-polityczna pomaga zrozumieć wiele zjawisk, odbieranych w wiadomościach codziennych. Przypomniał także, że Possenti w

przededniu wojny irackiej wsparł protest antywojenny Jana Pawła II. W ramach szerszej refleksji nad pokojem i prawami człowieka pracował także nad doprecyzowaniem koncepcji wojny prewencyjnej.

Świat bez złudzeń. Spotkanie wokół książki Vittorio

Teologia Polityczna

Watch on

Dr Gawin podkreśliła, że Possenti dyskretnie polemizuje z koncepcjami Jacques'a Maritaina, dotyczącymi antropologicznych i prawno-naturalnych podstaw praw człowieka. W ich myśl Powszechna Deklaracja Praw Człowieka miała składać się z praktycznych norm

moralnych, wolnych od założeń światopoglądowych. Possenti zauważa jednak, że pluralizm interpretacji, z pozoru nieobciążony metafizycznymi założeniami, powoduje, że na bazie tego dokumentu nie da się określić hierarchii wartości. Nie postuluje jednak, by dyskurs praw człowieka został po prostu przejęty przez teologię, a przyjęcie aksjologicznych założeń, które pozwoliłyby przekroczyć tę strukturalną niedoskonałość, umożliwiając tym samym rozwiązanie pewnych spornych kwestii na solidnym gruncie normatywnym.

W jakim stopniu postulaty Possentiego są uniwersalistyczne? Ks. Woźniak zwrócił uwagę, że ostre rozdzielenie wiary i rozumu, jak pojmował je Kant, nie jest jedynym możliwym uporządkowaniem tej relacji. Pojęcia teologiczne, takie jak Wcielenie, którymi posługuje się Possenti, nie wykluczają ani nie kłócą z uniwersalizmem tej myśli. Opozycja filozofii i teologii jest nie tylko możliwa do przekroczenia, ale wręcz stanowi drogę do przezwyciężenia kryzysu współczesności. Possenti nie usprawiedliwia się z tej reintegracji myślenia filozoficznego i teologicznego, nie lekceważąc wszelako różnicy między nimi.

We współczesnym dyskursie filozoficznym, oscylującym między zachowawczością reprezentowaną przez Possentiego a postmetafizycznym liberalizmem Gianniego Vattimo, kwestia religii jest jedną z najgoręcej dyskutowanych. Pojęcia religijne w postmetafizycznym ujęciu podlegają sekularyzacji, co prowadzi do nieporozumień semantycznych i oporu strony konserwatywnej. Ks. Kobyliński podkreślił jednak, że we włoskiej debacie filozoficznej spór nie dociera do granic nienawiści, a ostrość stanowisk filozoficznych niekoniecznie idzie w parze z zaognioną retoryką. Dr Gawin dodała, że diagnozy Possentiego wpisują się w szerszy nurt autorefleksji

filozoficznej w obliczu kryzysu dyscypliny po II wojnie światowej. Possenti trafnie wskazuje na słabości myśli liberalnej, akcentującej wolność negatywną, unikającej zaś określania celów pozytywnych, takich jak „sens” czy „dobre życie”. Ks. Woźniak przyznał, że choć współczesna teologia nie jest zupełnie wolna od widma nihilizmu, z którym równolegle mierzy się filozofia, pozostaje jednak przynajmniej częściowo uodporniona – właśnie dzięki rozważaniu pojęć Stworzenia i Wcielenia, zakorzeniających myślenie w kategoriach metafizycznych. Possenti opiera się jednak pokusie postulowania prostego powrotu do uprawiania filozofii metafizycznej tak, jakby nic się w międzyczasie nie wydarzyło.

mr

Fot. Jacek Łagowski

„Nowy początek” Vittorio Possentiego dostępny jest w naszej księgarni